

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่าน เป็นทักษะที่สำคัญทักษะหนึ่งของการ เรียนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะสำหรับ นักเรียนในประเทศที่ภาษาอังกฤษไม่ได้เป็นภาษาพูดโดยทั่วไป การอ่าน เป็นทักษะที่จะฝึกฝนได้ มากกว่าทักษะอื่น ๆ เพราะไม่จำเป็นต้องอาศัยเจ้าของภาษา เหมือนการฟังและการพูด เพียงแต่ มีข้อความหรือหนังสือที่จะอ่านผู้อ่านก็สามารถอ่านด้วยตัวเองได้ ความสำคัญของการอ่านในสังคม ที่มีวิทยาการ เจริญก้าวหน้า เช่นในปัจจุบันนั้น มีมากจนอาจกล่าวได้ว่า คนที่ขาดความสามารถในการอ่านก็เหมือนถูกจำกัดอยู่ในโลกแคบ ๆ เพราะความสามารถในการอ่าน เป็น เครื่องมือสำคัญของการเรียนรู้ (Fraida Dubin 1982 : 15) โดยเฉพาะการอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็น ภาษาที่ใช้ เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ มากกว่าภาษาอื่น ๆ ยัง สามารถอ่านได้เร็วและมากก็จะได้รับรู้ข่าวสารและความรู้ต่าง ๆ อย่างกว้างขวางขึ้นด้วย

อย่างไรก็ตาม การฝึกฝนการอ่านก็ยัง เป็นปัญหาทั้งสำหรับครูผู้สอนและผู้เรียนอยู่ตลอด มา ซัลวา อิบราฮิม (Salwa Ibrahim 1979 : 187) กล่าวถึง การอ่านที่จะประสบความสำเร็จว่า ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ เช่น ความรู้เกี่ยวกับศัพท์ ไวยากรณ์ ความสัมพันธ์ ระหว่างประโยค การจัด เรียบ เรียงข้อความ เข้า เป็นย่อหน้า และอื่น ๆ อีกมากมาย ดังนั้น การอ่านข้อความให้ เข้าใจจึงไม่ใช่เพียงการทำ ความ เข้าใจกับความหมายของคำแต่ละคำ หรือ เข้าใจโครงสร้างประโยคแต่ละประโยคที่ปรากฏในข้อความ เท่านั้น อีกทัศนะหนึ่งของ สตีเวน แมคโดโน (Steven McDonough 1981 : 51-53) คือ การอ่าน เป็นขบวนการของการให้ เหตุผลว่า อะไรคือสิ่งที่ผู้ เขียนตั้งใจสื่อสาร ทัศนคติของผู้เขียนต่อสิ่งนั้น และประเด็นสำคัญที่อยู่ เบื้องหลังสิ่งที่ผู้เขียนสื่อสาร โดยพิจารณาจากตัวแนะ (cues) ที่ปรากฏในข้อความ นอกจากนั้น เมื่อกล่าวถึงขบวนการอ่าน มีประเด็นสำคัญอยู่ 2 ประการที่ต้องพิจารณา คือ

1. การอ่าน ต้องอาศัยความรู้ที่ได้สะสมไว้ในความทรงจำระยะยาว (long-term memory) เช่น ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ โครงสร้าง ประสบการณ์เกี่ยวกับการเขียนในลักษณะต่าง ๆ ทัวเรื่อง และจุดประสงค์ของผู้เขียน

2. การอ่านอาจเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ การอ่านจากบนลงล่าง (top-to-bottom) และการอ่านจากล่างขึ้นบน (bottom-to-top) การอ่านจากบนลงล่างนั้น เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการตีความของข้อความอย่าง เหมาะสมโดยการวิเคราะห์โครงสร้างและความหมายของประโยคที่ปรากฏในงานเขียน ส่วนการอ่านจากล่างขึ้นบน เป็นการใช้สติปัญญา และประสบการณ์ของผู้อ่านพิจารณาว่า ผู้เขียนได้กล่าวถึง เรื่องใด และต้องการสื่อสารว่าอย่างไรบ้าง

จากความคิดเห็นดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การอ่าน เป็นขบวนการที่มีความสลับซับซ้อนสูง ครูผู้สอนจึงต้องพยายามหาวิธีการที่จะกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการในการอ่านของผู้เรียนให้เหมาะสม การฝึกทักษะอ่านเท่าที่ผ่านมา นั้น วิธีการหนึ่ง คือการให้ผู้เรียนได้อ่านข้อความที่เป็นภาษาอังกฤษในลักษณะและรูปแบบต่าง ๆ กัน ซึ่งเป็นวิธีการที่นิยมใช้กัน เป็นหลัก แต่ยังมีอีกวิธีการหนึ่งที่แม้จะไม่เป็นที่แพร่หลายแต่ก็อาจใช้ได้ผลดี คือ การนำการเขียนมาช่วยในการสอนอ่าน เวอร์จิเนีย เฟรนช์ แอลเลน (Virginia French Allen 1973 : 3) ได้เคยให้ข้อสังเกตไว้ว่า ในการสอนอ่านภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศนั้น การใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียนให้ เป็นประโยชน์มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น นั่นคือ การให้ผู้เรียนได้ฝึกเขียนข้อความภาษาอังกฤษในแบบ เดียวกันที่เขาจะต้องอ่าน เช่น ถ้าผู้เรียนต้องอ่านเรื่องทะเล่า เหตุการณ์ เป็นลำดับก่อนหลัง ก็ให้ผู้เรียนได้ฝึกเขียนเล่า เรื่องโดยใช้คำแสดงลำดับเหตุการณ์ช่วย ก่อนที่จะได้อ่านเรื่อง ลักษณะดังกล่าว เป็นการให้ความสำคัญต่อการเขียนว่ามีผลต่อการฝึกอ่านได้เช่นกัน

วิธีการนำการเขียนมาช่วยในการสอนอ่านนี้ ได้มีผู้ให้ความสนใจในระยะต่อ ๆ มา

ไฟรดา ดูบิน และ เอลลิต ออลซ์ เทน (Fraida Dubin and Elite Olshtain 1980 : 357) ได้กล่าวถึงปัญหาประการหนึ่ง เกี่ยวกับการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองว่า ผู้เรียนขาดความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างและความสัมพันธ์ของข้อความ รวมทั้งมีประสบการณ์เกี่ยวกับรูปแบบการเขียนประเภทต่าง ๆ เพียงเล็กน้อย ดังนั้น การที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านจึงต้องให้ความสนใจกับความสัมพันธ์ระหว่างการเขียน

และการอ่าน ความรู้เกี่ยวกับการเขียนที่สามารถประยุกต์เข้ากับการสอนอ่าน มีดังนี้

1. การวางแผนการเขียน ในการสื่อความหมายด้วยการเขียนนั้น ผู้เขียนต้องมีการวางแผนเพื่อให้การสื่อสาร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและผู้อ่านรับข่าวสารได้ถูกต้องตรงกัน การวางแผนการเขียนนั้น เริ่มตั้งแต่การพิจารณาว่าใคร เป็นผู้อ่านเพราะภาษาที่ใช้ย่อมแตกต่างกันไป การจัดลำดับความคิดที่จะถ่ายทอดการดำเนินเรื่องไปสู่เป้าหมายที่กำหนด ข้อความตอนใดจะเป็นบทนำ เนื้อเรื่อง บทสรุป และในแต่ละตอนนั้นประโยคใดจะเป็นประโยคใจความสำคัญ ประโยคเสริม หรือประโยคขยายความ

2. การใช้เครื่องสัมพันธความช่วยเหลือในการเขียน ในการเขียนนั้น การเชื่อมโยงข้อความทั้งหมดเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน นับว่าเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญ ไม่ว่าจะ เป็นการอ้างอิงถึงสิ่งที่ได้กล่าวมาแล้ว การอ้างอิงถึงสิ่งที่จะกล่าวต่อไป การกล่าวซ้ำข้อความเดิม เพื่อให้มีความต่อเนื่องด้วยคำพูดที่แตกต่างกันออกไป การเลือกใช้กาลและโครงสร้างประโยคให้สัมพันธ์กัน การใช้คำหรือวลี เพื่อเชื่อมใจความหรืออื่น ๆ วิธีการเหล่านี้มีส่วนช่วยให้งานเขียนมีความ เป็นเอกภาพและสื่อความหมายได้ตรงตามต้องการ

ทั้งการวางแผนการเขียนและการใช้ เครื่องสัมพันธความช่วยเหลือ ดังกล่าว เป็นส่วนประกอบสำคัญที่ผู้เขียนต้องคำนึงถึง เมื่อต้องการเขียนเรื่องราวหรือข้อความใด การให้โอกาสผู้อ่านได้ เป็นผู้เขียนบ้างจะทำให้สามารถ เข้าใจขบวนการขั้นตอนต่าง ๆ ในการเขียนก่อนที่จะได้เป็นงานเขียนให้ผู้อื่นอ่าน และ เมื่อต้องการอ่านข้อความใด ความรู้และความ เข้าใจในขั้นตอนนี้ก็จะกลับ เป็นประโยชน์ให้ เข้าใจข้อความที่อ่านนั้นได้ง่ายขึ้น

สตีเวน แมคโดนโน (Steven McDonough 1981 : 54-55) ได้เสนอว่าแบบฝึกหัดที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในการอ่าน อาจมีได้ 2 ลักษณะ คือ แบบฝึกหัดที่มีการแบ่งเนื้อความเป็นส่วน ๆ (break up tests) และแบบฝึกหัดที่ฝึกให้มีการสร้างเนื้อความ (construct tests) ตัวอย่างของแบบฝึกหัดที่มีการแบ่งเนื้อความเป็นส่วน ๆ เช่น การตั้งคำถามสอดแทรกในเนื้อความแต่ละตอน (interspersed questions) เพื่อให้ผู้อ่านสรุปอ้างอิงถึงเนื้อความที่ได้อ่านผ่านไปแล้ว หรือให้คาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในเนื้อความต่อไป การใช้แบบฝึกหัดโคลซ (cloze procedure) และการเรียบเรียงเรื่องใหม่จากข้อความที่ไม่เรียงลำดับให้ (scrambled tests) ซึ่งต้องอาศัยการสังเกตคำที่เป็นตัวแนะ (cues) เช่น คำแสดงการอ้างอิงย้อนหลัง คำแสดงความสัมพันธ์ของข้อความ คำศัพท์ เป็นต้น แบบฝึกหัด

ที่มีการแบ่ง เนื้อความ เป็นส่วน ๆ ในลักษณะดังกล่าวนี้ ส่งเสริมพัฒนาการในการตีความหมายและการเข้าใจ เนื้อความโดยอาศัยตัวแนะที่สัมพันธ์กัน (relevant cues) ซึ่งปรากฏในเนื้อความที่อ่าน ส่วนแบบฝึกหัดอีกประเภทหนึ่ง คือแบบฝึกหัดที่มีการฝึกสร้างเนื้อความนั้น มาจากสมมุติฐานที่ว่า วิธีการที่ดีที่สุดที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับตัวแนะ (cues) และใช้ประโยชน์จากตัวแนะแต่ละตัวได้ถูกต้องสัมพันธ์กัน คือการให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการสร้างเนื้อความขึ้นมาด้วย ซึ่งวิธีหนึ่งก็โดยการใช้การเขียนมาช่วยการอ่าน นั่นคือ การให้ผู้เรียนได้เขียนและอ่านไปพร้อม ๆ กัน อีกวิธีหนึ่งคือการให้ผู้เรียนต่อเติมข้อความที่มีอยู่แล้วให้สมบูรณ์โดยเลือกจากข้อความที่กำหนดให้ ซึ่งก็ต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับตัวแนะ (cues) ที่จะแสดงความสัมพันธ์ของข้อความ เช่นกัน

นอกจากนี้ โดโรธี แกรนท์ เฮนนิ่งส์ (Donothy Grant Hennings 1982 : 8-9) ได้กล่าวถึงการสอนอ่านไว้ว่า การสอนอ่านโดยเพียงแต่ให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านจากเรื่องหรือข้อความที่กำหนดให้ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสน้อยที่จะพัฒนาความเข้าใจว่า ข้อความที่อ่านนั้นถูกเรียบเรียงขึ้นมาได้อย่างไร หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้เรียนมีโอกาสน้อยที่จะกลั่นกรองประสมการณของคนที่ออกมาเป็น เนื้อความที่สัมพันธ์กัน ซึ่งมีผลให้ขาดทักษะที่สำคัญสำหรับการทำความเข้าใจข้อความที่ซับซ้อนหรือมีความยาวมากขึ้น ดังนั้น การเรียนรู้ที่จะ เขียนโดยการจัด เรียบเรียงข้อมูลออกมาเป็นเนื้อความ จะช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งซึ่งว่า ผู้เขียนถ่ายทอดความคิดของเขาออกมาอย่างสลับซับซ้อนเป็นภาษาเขียนได้อย่างไร และทำให้ผู้เรียนอ่านข้อความนั้นได้เข้าใจยิ่งขึ้น วิธีการสอน เขียนเพื่อช่วยในการอ่านนั้น มีการสอนเป็นลำดับขั้น คือ จะเริ่มจากการให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ด้วยการพูด (oral interaction) นับตั้งแต่การช่วยกันกำหนดคำที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะ เขียน การสร้างประโยคจากคำ เหล่านั้นแล้ว เรียบเรียงออกมาเป็นย่อหน้า เป็นเรื่องยาว การพูดคุยแสดงความคิดเห็นในลักษณะดังกล่าวจะนำไปสู่การเขียน และการได้มีโอกาส เขียน เช่นนี้จะมีผลในทางกลับให้ผู้เรียน เข้าใจในสิ่งที่ เขาจะได้อ่านต่อไปได้ดี

สำหรับกิจกรรม เกี่ยวกับการ เขียนที่จะนำมาเสริมในการสอนอ่านได้นั้น แซนดรา สตอทสกี (Sandra Stotsky 1982 : 330) ซึ่งเป็นอีกผู้หนึ่งที่เห็นความสำคัญของการ เขียน ในการพัฒนาการอ่านได้ เสนอไว้เช่นกันว่า กิจกรรม เกี่ยวกับการ เขียนที่ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้ พัฒนาการอ่านของผู้เรียนได้ เช่น การเขียนตามคำบอก (dictation) การเขียนถ่ายทอด เนื้อความจาก เรื่องที่ได้อ่าน (paraphrase writing) การสรุปความ (précis writing) การทำแบบฝึก เขียนเชื่อมประโยค (sentence combining) และการฝึกสร้างประโยคให้ สลับซับซ้อนจากประโยคพื้นฐานง่าย ๆ (sentence pattern practice) กิจกรรม เหล่านี้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทำความเข้าใจ เกี่ยวกับคำศัพท์ โครงสร้าง และความสัมพันธ์ระหว่าง ข้อความ มีโอกาสที่จะถ่ายทอดความคิด ความ เข้าใจ ด้วยการเลือกใช้ศัพท์และโครงสร้างให้ สัมพันธ์กันอย่าง เหมาะสม และสามารถนำสิ่งที่ได้ เรียนรู้จากการ เขียนเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้กับ การทำความเข้าใจข้อความที่จะได้อ่านต่อ ๆ ไปได้ เป็นอย่างดี แซนดร้า สตอทสกี (Sandra Stotsky 1982:339) ยังได้อ้างถึงงานวิจัยระดับปริญญาเอกของคาร์เมน คอลลินส์ (Carmen Collins) ซึ่งทำไว้ในปี ค.ศ. 1979 และพบว่า การให้ผู้เรียนได้ฝึกเขียนร่วมไป กับการอ่านในการทดลองกับนักศึกษาปี 1 เป็นเวลา 1 ภาคเรียน ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการใน การอ่านดีขึ้น มากกว่าที่จะสอนการอ่านเพียงอย่างเดียว

จากแนวคิดดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาและทดลองนำแนวคิดเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการ เขียน มาใช้ในการสอนอ่านภาษาอังกฤษแก่นัก เรียนไทย ซึ่ง เรียนภาษาอังกฤษ เป็นภาษาต่างประเทศ เพื่อหาผลสรุปจากพัฒนาการในการอ่านของนักเรียน ที่เรียนด้วยการ เสริมประ สบการณ์การ เขียน และนำเสนอ เป็นแนวทางในการนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการสอนอ่านภาษาอังกฤษในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความ เข้าใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการ เสริมและไม่ เสริมประ สบการณ์การ เขียน

สมมุติฐานการวิจัย

จากแนวคิดของ คาร์เมน คอลลินส์ (cited in Sandra Stotsky 1982 : 339) ในการให้ความสำคัญของการนำการ เขียนมาช่วยพัฒนาการอ่าน และผลของการวิจัยของคอลลินส์ ซึ่งได้พบว่า การฝึกการ เขียนร่วมไปกับการอ่าน มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการอ่านได้ในกรณีที่ผู้เรียน เรียนภาษาอังกฤษ เป็นภาษาที่หนึ่ง นั้น ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมุติฐานในการวิจัยไว้ดังนี้ คือ

นักเรียนที่เรียนด้วยการ เสริมประสบการณ์การ เขียนมีความสามารถในการอ่าน ภาษาอังกฤษ เพื่อความ เข้าใจแตกต่างจากนักเรียนที่ เรียนด้วยการไม่ เสริมประสบการณ์การ เขียน

ขอบ เขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดกรมสามัญศึกษา จ.นครราชสีมา
2. การวิจัยครั้งนี้ มิได้พิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ระดับสติปัญญา อายุ เพศ สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ฐานะทางสังคม เศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งอาจทำให้กลุ่มตัวอย่าง มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความ เข้าใจแตกต่างกัน

คำจำกัดความในการวิจัย

ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความ เข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการอ่านข้อความที่เป็นภาษาอังกฤษ แล้ว เข้าใจ เนื้อ เรื่อง จับใจความสำคัญได้

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลัง เรียนในภาคปลาย ปีการศึกษา 2530 โรงเรียน โนนไทยคุรุอุปถัมภ์ อ.โนนไทย จ.นครราชสีมา

การ เรียนด้วยการ เสริมประสบการณ์การ เขียน หมายถึง การเรียนวิชาการอ่าน ภาษาอังกฤษ (อ 534) โดย เน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกเขียนร่วมไปกับการฝึกอ่าน ในการทำกิจกรรมและแบบฝึกหัด เพื่อเสริมความ เข้าใจ มีการ เน้นการใช้ทักษะเขียน กิจกรรมที่ผู้เรียน มีโอกาสใช้ทักษะ เขียน คือ เขียน เล่า เรื่องลำดับ เหตุการณ์เขียนบันทึกย่อจาก เรื่องที่ได้ฟัง เขียนสรุป เรื่องที่อ่านด้วยคำพูดของตนเอง เขียนตอบปัญหาที่กำหนดให้ เขียนคำถาม เกี่ยวกับ เรื่องที่อ่าน

แล้ว เรียบเรียง เป็น เรื่อง เขียนประโยคซับซ้อนจากประโยคง่าย ๆ ที่กำหนดให้ เขียนอธิบาย
สิ่งของ เขียน เชื่อมประโยคที่มีใจความสัมพันธ์กัน เขียนบอกคำแนะนำ

การเรียนรู้ด้วยการไม่เสริมประสบการณ์การ เขียน หมายถึง การ เรียนวิชาการอ่าน
ภาษาอังกฤษ (อ 543) ด้วยการทำกิจกรรมและแบบฝึกหัด เสริมความ เข้าใจหลังการอ่านใน
รูปแบบต่าง ๆ ด้วยการพูด โดยไม่เน้นการใช้ทักษะการ เขียน คือ เล่า เรื่องที่อ่านตามลำดับ
เหตุการณ์ ตอบปัญหาที่กำหนดให้ สรุปเรื่อง ที่อ่าน ตอบคำถาม เกี่ยวกับ เรื่องที่อ่าน สร้าง ประโยค
ซับซ้อนจากประโยคง่าย ๆ ที่กำหนดให้ เล่น เกมยี่สิบคำถาม เชื่อมประโยคที่มีใจความสัมพันธ์กัน
บอกคำแนะนำให้ เพื่อนทำตาม

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในการส่งเสริมให้มีการ
ปรับปรุงการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษ
2. เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษได้นำวิธีการ เสริมประสบการณ์
การ เขียนไปช่วยให้การสอนอ่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย